

MITEN HISTORIAN KÄYTTÖÄ VOI TUTKIA?

Maanantai 3.10.2016, 17:00
Helsingin yliopisto (SSKH Festsal, Snellmaninkatu 12)

Historioitsijat ilman rajoja Suomessa toivottaa teidät tervetulleeksi keskustelemaan historian käyttöön liittyvistä tutkimusprojekteista. Tavoitteenamme on kerätä konkreettisia ajatuksia tutkimusprojekteista, joiden kehittämisessä, koordinoimisessa ja rahoitushakemuksessa HIRS voisi avustaa. Tilaisuus alkaa jo käynnissä olevien projektien esittelyllä, jonka jälkeen esitellään kehitteillä olevia projekteja. Tämän jälkeen on myös varattu aikaa keskusteluun.

Rajallisen paikkamäärän vuoksi pyydämme osallistujia ilmoittautumaan [tämän lomakkeen](#) kautta viimeistään perjantaina 30.9.

Tervetuloa!

OHJELMA

17:00 Tervetuliaissanat

17:10 Käynnistyneiden projektien esittely

Veli Virmajoki: *Kuvaus seuraavalla sivulla*

Riikka Taavetti: LivingMemories-hanke tutkii yhdessä elämisen mahdollisuuksia ja etsii reittejä rakentavaan sovintoon

Olli Suominen: Historiapoliitiikan käsittely kiinalaisessa, saksalaisessa ja yhdysvaltalaisessa lukio-opetuksessa

Pasi Ihalainen: Kansallinen versus kansainvälinen. Kansainvälisten järjestöjen problematiikkaa pitkällä aikavälillä

17:40 keskustelua esitellyistä hankkeista

18:00 Kehitteillä olevien projektien esittely

Rinna Kullaa ja Markku Hokkanen: Kolonialismin menneisyys ja sen perinnöt Euroopan ja Afrikan suhteissa ja vuorovaikutuksessa: historian merkityksestä politiikassa, konfliktinratkaisussa, hyvinvoinnissa ja globaalin liikkuvuuden kysymyksissä.

Jussi Jalonen: Aatteellisuus, miehisyys ja ylikansallinen sotakokemus: vierastaistelijat ja ylikansallisten soturien ilmiö modernina aikana

Jukka Kortti: Historian representaatioista

Jan Löfström: Revisiting 'Teaching Painful Pasts in Europe' – erään projektin uusintakierros

18:40 Keskustelua esitellyistä hankkeista

19:10 Hanna Partanen: Narrators of History - Interaktiivinen dokumenttielokuva ja mobiilisovellus

19:20 Loppukeskustelu

20:00 Tilaisuus päättyy

ESITELTÄVÄT PROJEKTIT

Olli Suominen: *Historiapoliitiikan käsittely kiinalaisessa, saksalaisessa ja yhdysvaltalaisessa lukio-opetuksessa*

Väitöskirjatutkimuksessani vertailen lukion historian opetussuunnitelmia Kiinassa, Saksassa ja Yhdysvalloissa. Tutkimuksen tarkoituksena on yhtäältä selvittää miten opetuksessa käsitellään poliittisten tarkoituserien vuoksi tehtyä historian vääristelyä (nk. historiapolitiikan käsite), ja toisaalta miksi oppilaille halutaan esitellä näitä kysymyksiä (problematisaatiot). Tutkimusmateriaalina käytän lukion opetussuunnitelmia ja oppilaille sekä opettajille suunnattuja oppikirjoja.”

Jukka Kortti: *Historian representaatioista*

Minulla on kehittyessä henkilökohtainen tutkimusprojekti 'History and Documentary', jossa tutkin historiadokumenttielokuvia historiakulttuurina – myös miten historiaa saatetaan niissä käyttää poliittisissa tarkoituksissa. Lisäksi suunnitteilla on konsortiohakemus liittyen EU:n komission hakuun UNDERSTANDING EUROPE. Tarkoitus hankkeessa olisi tarkastella sitä, miten erilaiset historialliset representaatiot ovat vaikuttaneet tulkintoihin Euroopan usein ongelmallisesta menneisyydestä.

Veli Virmajoki

Tutkin ja puolustan nykyhetkikeskeistä lähestymistä historiaan. Tämän lähestymistavan mukaan tieteenhistorian tulisi keskittyä tutkimuksessaan niihin kehityskuluihin, jotka ovat johtaneet nykyisiin tietesiin. Kyseistä lähestymistapaa on kritisoitu paljon. On väitetty, että se estää meitä ymmärtämästä menneitä aikoja niiden omilla ehdoilla, näyttää vain historian "voittajat" ja sortuu teleologiseen virheeseen, jonka mukaan menneisyyden kehityskulkuja ohjasi nykyhetken kulminoituminen. Pyrin osoittamaan, ettei ko. lähestymistapaa ole tuomittu näihin virheisiin, vaan pikemminkin nykyhetkikeskeinen historia kykenee ainutlaatuisen objektiivisuuteen, joka pystyy parhaimmillaan välttämään ideologisten ja henkilökohtaisten intressien vaikutuksen tutkimukseen.

Jan Löfström: *Revisiting 'Teaching Painful Pasts in Europe' – erään projektin uusintakierros*

2011–2014 toteutettiin projekti Teaching Painful Pasts in Europe, ja siihen osallistui tutkijoita ja pedagogeja kuudesta maasta. Projektissa tutkittiin, miten nuoret ajattelivat kansallisen historian kipupisteiden käsittelystä. Keskiössä oli kysymys, missä määrin he katsoivat voivan olla olemassa ylisukupolvisia velvollisuuksia/oikeuksia historian vääryyksien hyvittämiseen ja mitä seurauksia sillä on. Tavoite oli kehittää välineitä historian opetukseen ja opettajan-koulutukseen. Projektin uusintaversiossa on tärkeää koota valmiuksiltaan yhtenäisempi tutkijaryhmä. Tutkimus- ja pedagogiikka-aspektin rinnakkaisuus säilytetään.

Antero Holmila, Teemu Häkkinen, Pasi Ihalainen & Miina Kaarkoski: *Kansallinen versus kansainvälinen. Kansainvälisten järjestöjen problematiikkaa pitkällä aikavälillä*

Miten kansalliset pyrkimykset parlamentarisoida ulkopoliittikkaa ovat sopineet yhteen kansainvälisten järjestöjen ja yllirajaisten toimijoiden kasvaneen roolin kanssa? Miten "kansallinen" ja "kansainvälinen" on ymmärretty Kansainliittoa, YK:ta, Euroopan Neuvostoa ja EEC/EY/EU:n yhteistä ulko- ja turvallisuus-poliittikkaa kaavailtaessa? Seuraako kriisejä internationalismin aaltoja ja sitten aina nationalismin vastaisku, vai voisiko transnationaali historiantutkimus muuttaa historiapolitiikan suuntaa?

Riikka Taavetti: *LivingMemories-hanke tutkii yhdessä elämisen mahdollisuuksia ja etsii reittejä rakentavaan sovintoon*

Monitieteisessä LivingMemories-hankkeessa (www.livingmemories-era.net) tutkitaan elämistä yhdessä vaikeiden muistojen ja moninaisten identiteettien kanssa kuudessa eri maassa, Suomessa, Virossa, Latviassa, Venäjällä, Saksassa ja Turkissa. Hankkeessa yhdistetään humanistista ja yhteiskunta-tieteellistä perustutkimusta aktivistien ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden työhön ja etsitään yhdessä sovinnon mahdollisuuksia ja tapoja lähestyä menneisyyden kipeitäkin vaiheita moninaisia muistoja vaimentamatta.

Jussi Jalonen: *Aatteellisuus, miehisuus ja ylikansallinen sotakokemus: vierastaistelijat ja ylikansallisten soturien ilmiö modernina aikana*

”Vierastaistelija” on uudissana, jolla tarkoitetaan kansainvälisiin aseellisiin selkkauksiin ulkopuolisena osallistuvaa vapaaehtoista sotilasta. Ilmiö sijoittuu modernisaation reuna-alueille ja on luonteeltaan ylikansallinen. Siinä yhdistyvät kulttuurien vuorovaikutus, aatteellisuus, sukupuoli, julkisuus, sekä suhde kuolemaan ja tappamiseen. Nämä kokemushistoriallisin menetelmin tutkittavat tekijät ovat yhteisiä ja universaaleja kaikille vierastaistelijoille kaikkina aikoina.

Hanna Partanen: *Narrators of History - Interaktiivinen dokumentti-elokuva ja mobiilisovellus*

Narrators of History on interaktiivinen dokumenttielokuva, joka tutkii historian luonnetta ja historiallisten narratiivien olemusta. Elokuvassa haastatellaan historioitsijoita ja konfliktinratkaisuekspertejä, jotka valottavat historiallisten narratiivien elinkaarta antamalla esimerkkejä historiallisista konflikteista.

Menneisyyden konfliktien lisäksi pureudutaan israelilaisten ja palestiinalaisten väliseen konfliktiin, joka on yhä käynnissä oleva esimerkkitapaus tilanteesta, jossa historialliset narratiivit sotivat keskenään ja vaikeuttavat rauhan-sopimuksen syntymistä.